

зовнішніми показниками, необхідний для підвищення стратегічної ефективності й досягнення результатів.

В сучасних умовах для підприємств України вітчизняні експерти найбільш перспективними вважають концепції *BPM* та *BSC*. Хоча рішення щодо застосування тієї чи іншої концепції приймає топ-менеджмент залежно від цілей управління, виду і масштабів діяльності, внутрішнього потенціалу та впливу зовнішнього середовища.

Список використаної літератури:

1. Мескон Майкл Х. Основы менеджмента : [Текст] / Майкл Х. Мескон, Майкл Альберт, Франклин Хедоури. – Изд-во Вильямс. 2016. – 672 с.

2. Янковець Т. М. Сучасні системи управління інноваційним підприємством / Т. М. Янковець, Р. С. Палічев // Тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури». – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2013. – С. 363-364.

СВІТОВИЙ ДОСВІД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Янковець Т. М., к.е.н., доцент, доцент кафедри бізнес-економіки
Сінілкіна А. В., студентка
Київський національний університет технологій та дизайну

У ринкових умовах господарювання підприємство, як відкрита соціально-еколого-економічна система, функціонує у складному зовнішньому середовищі, що характеризується нестабільністю та постійною динамікою, тому важливого значення набуває забезпечення економічної безпеки та управління нею. Головна мета управління економічною безпекою підприємства полягає в забезпеченні його найефективнішого функціонування, високопродуктивної роботи операційної системи, економічного використання ресурсів, досягненні належного рівня якості господарських процесів, покращенні трудового життя працівників підприємства.

Найважливішими чинниками, що впливають на економічну безпеку підприємства, є ступінь досконалості законодавчої бази, рівень оподаткування, інвестиційна привабливість держави в цілому, вільний вихід на світові ринки збуту. Економічна безпека підприємства залежить від економічної безпеки держави, адже ґрунтується на її фінансовому, сировинному та виробничому потенціалах, перспективах розвитку.

На економічну безпеку підприємства впливають як внутрішні, так і зовнішні загрози. До зовнішніх загроз відноситься протиправна діяльність кримінальних структур та конкурентів, фірм і фізичних осіб, що займаються промисловим шпигунством або шахрайством, а також правопорушення з боку правоохоронних органів і органів державного контролю. До внутрішніх загроз і чинників належать дії співробітників підприємства, що суперечать інтересам

його комерційної діяльності, наслідком яких можуть бути нанесення економічного збитку, витік або втрата інформації, підрив ділового іміджу в бізнес-колах, виникнення проблем у взаємостосунках з реальними і потенційними партнерами. Аналіз наведених вище загроз дозволяє зробити висновок про те, що надійний захист економіки будь-якого підприємства можливий лише при комплексному і системному підході до його організації.

Аналізуючи міжнародний світовий досвід, можна помітити, що практично всі керівники та власники бізнесу бажають мати у системі економічної безпеки підсистему, яка б дозволила в обмежені строки обробляти великі масиви даних, видаючи не просто інформацію, а конкретні знання. Поняття аналітичної розвідки є вже звичним терміном, який асоціюється з економічною безпекою. Основою цього процесу є регулярний моніторинг інформаційного простору. Вирішують поставлене завдання іноземні підприємці по-різному. Одні віддають перевагу моніторингу ЗМІ та Інтернету, «аутсорсингу». В останньому випадку укладається угода, за якою робота виконується людьми із зовнішньої компанії, що є експертом у даному виді робіт. Інші ж створюють власний інформаційно-аналітичний підрозділ.

Також у системі економічної безпеки застосовуються технології, що вже освоєні та використовуються підприємствами та інноваційні рішення, наприклад, технології PR&GR.

Public Relations або «Зв'язки з громадськістю» – це діяльність підприємства, спрямована на досягнення взаєморозуміння та згоди між соціальними групами та державами на основі цілеспрямованого формування громадської думки та управління нею. У свою чергу, Government Relations, або «Взаємодія з органами державної влади», відображає вплив на дії та заходи державної влади з метою досягнення компанією поставленої мети або захисту певних інтересів.

У світі існують якісно різні системи і моделі національної безпеки. Наприклад, американська, яка орієнтована на поєднання зовнішньої та внутрішньої безпеки. Її використовують за взірцем більшість держав. На сьогоднішній день у США набувають значного поширення програми профілактики й протидії економічним злочинам у взаємодії правоохоронних органів країни із приватними охоронними агентствами й детективними бюро. Така форма спільної діяльності поліції з недержавними організаціями виявилась досить ефективною. Було відпрацьовано програми по боротьбі зі злочинністю, що включають заходи щодо запобігання широкого кола порушень безпеки бізнесу, починаючи від зловживань наркотиками й алкоголем на робочих місцях і закінчуючи крадіжками інформації з комп'ютерів корпорацій.

У Німеччині державні установи, банки, компанії для вирішення пріоритетних економічних проблем поряд з використанням власних детективних та охоронних агентств активно використовують національні спеціальні служби. Цікаво, що ці детективно-охоронні агентства та служби безпеки, створені з ініціативи й за підтримки спеціальних служб, переводять на себе деяку частину оперативно-розшукової діяльності. Вони підтримують

регулярні контакти і обмінюються значимою та необхідною інформацією з органами поліції й контррозвідки, у деяких випадках здійснюючи навіть спільні заходи. Така діяльність зовсім не характерна, наприклад, для служб безпеки в США й Великобританії.

В економічно розвинутих державах світу, що вже пройшли шлях становлення системи економічної безпеки, приділяється більше уваги питанням розробки теоретико-прикладних засад розвитку підприємництва, формуванню сприятливого економіко-правового середовища для ведення підприємницької діяльності.

Уряди багатьох розвинутих країн, наприкладі Японії та США, визнають об'єктивне існування ризиків, пов'язаних з посиленням агресивності ринкового середовища та загостренням конкуренції, як на внутрішньому, так і світовому ринках. Це вимагає спеціальних організаційних та ресурсних заходів підтримки та забезпечення стійкості та безпеки підприємств, зокрема, сектору малого і середнього бізнесу. Наприклад, уряд Японії визнає, що в умовах глобалізації економіки, швидких та масштабних змін саме підприємства малого і середнього бізнесу більшою мірою потребують допомоги та державної підтримки.

Слід зазначити, що важливу роль щодо забезпечення економічної безпеки підприємств у розвинутих країнах відіграє страхова сфера, яка виступає головним чинником, що знижує можливий ризик та бере участь у забезпеченні доступу підприємств до фінансових ресурсів та конкурентних позицій на зовнішніх ринках.

Для країн з ринковою економікою, донедавна з перехідною економікою, які перебувають в зоні системної кризи – таких як Україна, найбільш оптимальна модель забезпечення економічної безпеки базується на поєднанні ресурсів стабільності, керованості і незначного економічного ризику в тих сферах господарювання, де можливо отримати максимальну соціально-економічну ефективність, а також створити сприятливі умови для перспективних інноваційних проєктів. Реалізація такої моделі економічної безпеки передбачає раціональне використання вибіркового технологій господарювання, зорієнтованих на максимальну результативність в мінімально стислі терміни. Економія часу стає базовою умовою в успішному господарюванні та економічній безпеці.

Власники деяких підприємств вже роблять кроки, спрямовані на підвищення ефективності та розбудову потужної системи економічної безпеки, але це поки що не є масовим явищем, значна кількість керівників задовольняється наявністю невеликого адміністративного ресурсу та охороною території підприємства.

Отже, проблема забезпечення економічної безпеки підприємництва набуває актуальності в умовах критичного зростання рівня ризику ведення бізнесу, недостатнього, неадекватного виконання органами влади своїх функцій. Проте світова практика має позитивний досвід щодо забезпечення економічної безпеки бізнесу, формування сприятливих умов для

підприємництва національної, регіональної та галузевої економічної безпеки. Тому цей досвід являє собою значний інтерес як для розвитку системи економічної безпеки вітчизняних суб'єктів підприємницької діяльності, так і економічної безпеки національної економіки загалом.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Янковець Т. М., к.е.н., доцент

Черней А. І., студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

Світовий та європейський досвід свідчать, що успішні реформи в системі державного та муніципального управління, а також забезпечення стабільного зростання економіки підприємства, досягнення його цілей, що відповідають інтересам менеджерів, членів трудового колективу і суспільства в цілому, неможливі без розробки і реалізації ефективної стратегії підприємства, яка в сучасній економіці багато в чому визначається наявністю надійної системи його економічної безпеки і відповідного рівня розвитку організаційної культури. Економічна безпека, що базується на вмінні персоналу протидіяти розвитку негативних ризикових ситуацій, стає важливим фактором ефективного функціонування вітчизняних підприємств. Одним з ефективних інструментів управління економічною безпекою є організаційна культура.

Організаційна культура – це система цінностей, моральних установок і моделей поведінки, що створює унікальне соціально-психологічне робоче середовище в організації. Організаційна культура проявляється в створенні репутації компанії, внутрішній роботі персоналу і способах взаємодії із зовнішнім світом. Визначальну роль у формуванні організаційної культури відіграє лідер. Саме він закладає фундамент для розвитку компанії, створює робоче середовище через систему комунікацій та бізнес-процесів. Головним завданням лідера є управління моделями спільної роботи команд та взаємодії їх один з одним. Створення всередині підприємства певного ідеологічного простору, який іменується «організаційною культурою», сприяє зниженню витрат на підбір персоналу, зменшенню втрат від не збереження конфіденційної інформації, при цьому не менш важливими є відносини між адміністрацією та персоналом, які ґрунтуються на принципі взаємної довіри та співпраці. Люди – найцінніший ресурс підприємства, головне джерело продуктивності, який визначає його стратегічний успіх, є основою забезпечення його конкурентоспроможності. Поняття «організаційна культура» охоплює явища духовного і матеріального життя колективу, а саме: домінуючі у ньому моральні норми та цінності, кодекс поведінки, ритуали та інше.

Поняття «економічна безпека» можна трактувати як: 1) стан безпеки всіх систем ведення бізнесу на підприємстві в тій чи іншій ситуації; 2) стан усіх